XVIII. Nemzetközi Magyar Matematika Verseny

Gyula, 2009. március 12–16.

10. osztály

1. feladat: Egy háromszög belsejében felvett tetszőleges ponton át a háromszög oldalaival párhuzamosan egyeneseket húzunk. Ezek az egyenesek a háromszög területét 6 részre osztják. A keletkezett háromszögek területeit jelöljük t_1, t_2 és t_3-mal és az eredeti háromszög területét pedig T-vel.
Bizonyítsuk be, hogy $\sqrt{T} = \sqrt{t_1} + \sqrt{t_2} + \sqrt{t_3}$!

Oláh György (Komárom)

Megoldás: Legegyszerűbben úgy jutunk célhoz, ha felhasználjuk azt az ismert tételt, mely szerint hasonló háromszögek területeinek négyzetgyökei úgy aránylanak egymáshoz, mint a megfelelő oldalak. Jelölje a_1, a_2, a_3 egy kiszemelt oldalból a megfelelő egyenesekkel kimetszett szakaszok hosszát. Ekkor

$$\sqrt{t_1} : \sqrt{T} = a_1 : (a_1 + a_2 + a_3)$$
$$\sqrt{t_2} : \sqrt{T} = a_2 : (a_1 + a_2 + a_3)$$
$$\sqrt{t_3} : \sqrt{T} = a_3 : (a_1 + a_2 + a_3)$$

Összeadva:

$$\frac{\sqrt{t_1}}{\sqrt{T}} + \frac{\sqrt{t_2}}{\sqrt{T}} + \frac{\sqrt{t_3}}{\sqrt{T}} = \frac{a_1+a_2+a_3}{a_1+a_2+a_3} = 1,$$

ahonnan

$$\sqrt{t_1} + \sqrt{t_2} + \sqrt{t_3} = \sqrt{T}.$$

---

2. feladat: Az f függvény értelmezési tartománya a 0-tól különböző valós számok halmaza. Az értelmezési tartomány minden x elemére teljesül az $f(x)+2f(\frac{1}{x}) = 3x$ összefüggés. Mely x valós számokra áll fenn az $f(x) = f(-x)$ egyenlőség?

Kántor Sándorné (Debrecen)

Megoldás: Helyettesítsünk x helyére $\frac{1}{x}$-et! Ekkor $f(\frac{1}{x}) = 3 \cdot \frac{1}{x} - 2f(x)$.
Visszahelyettesítve az eredeti egyenletbe:

$$f(x) + 2(\frac{3}{x} - 2f(x)) = 3x,$$

amiből $-3f(x) + \frac{6}{x} = 3x$, azaz

$$f(x) = \frac{2-x^2}{x},\ f(-x) = \frac{x^2-2}{x}.$$

A $\frac{2-x^2}{x} = \frac{x^2-2}{x}$ egyenlet megoldásai $x = \pm\sqrt{2}$, amik valóban megoldásak, és ebben az esetben fennáll az $f(x) = f(-x)$ egyenlőség.

---

3. feladat Legyen $p \geq 3$ egy adott prímszám. Oldjuk meg az egész számok halmazán az

$$x^3 + y^3 = x^2y + xy^2 + p^2009$$

egyenletet!

Bencze Mihály (Brassó)

Megoldás:

$$x^3+y^3-x^2-xy^2=p^{2009} \Leftrightarrow (x-y)^2(x+y)=p^{2009}$$

Ha $x-y=\pm p^k$, akkor $x+y==p^{2009-2k}$, azaz

$$\begin{cases} x= & \frac{p^{2009-2k}+p^k}{2} \\ y= & \frac{p^{2009-2k}-p^k}{2} \end{cases} \quad \text{vagy} \quad \begin{cases} x= & \frac{p^{2009-2k}-p^k}{2} \\ y= & \frac{p^{2009-2k}+p^k}{2} \end{cases} \qquad k\in\{0,1,...,2009\}.$$

x, y egész, mivel $p^{2009-2k}$, p^k páratlan, így $2|p^{2009-2k}\pm p^k$.

---

4. feladat: Oldjuk meg a pozitív vaqlós számok halmazán a következő egyenletrendszert!

$$\begin{cases} x+y+z=9 \\ \frac{1}{x}+\frac{1}{y+1}+\frac{1}{z+3}=\frac{9}{13} \end{cases}$$

Kovács Béla (Szatmárnémeti)

Megoldás:

Az első egyenlet: $x+y+1+z+3=13$ alakban írható. A két egyenletet összeszorozva, a számtani és a harmonikus középarányosok közötti egyenlőtlenség alapján:

$$9=(x+y+1+z+3)(\frac{1}{x}+\frac{1}{y+1}+\frac{1}{z+3}\geq 9.$$

Egyenlőség csak egyenlő számok esetén lehet.
Következik: $x=y+1=z+3=\frac{13}{3}$.
Megoldás: $(\frac{13}{3},\frac{10}{3},\frac{4}{3})$, ami az egyetlen pozitív megoldás.

---

5. feladat: Jelölje H az ABC háromszög magasságpontját, O pedig a köré írt körének középpontját. Az A csúcsból a BC egyenesre bocsájtott merőleges talppontja rajta van az AC oldal felező merőlegesén. Határozzuk meg a $\frac{CH}{BO}$ arányt!

R. Sipos Elvira (Zenta)

Megoldás:

1. eset: Tegyük fel, hogy $\gamma<90°$. Legyen A' az A csúcs merőleges vetülete a BC oldalra, B_1 az AC oldal felezőpontja, C_1 pedig az AB oldal felezőpontja. A feladat feltételei alapján $AA'C$ háromszög derékszögű, miközben A' illeszkedik az ACszakasz szimmetriatengelyére, vagyis egyenlőszárú is egyben. Tehát $BCA\angle=45°$. Ezért a neki megfelelő középponti szög $BOA\angle=90°$.

Az AOB háromszög derékszögű és egyenlő szárő ($AO=BO=R$: a körülírt kör sugara), vagyis $BOC_1\angle=45°$, azaz C_1O és BO az egyenlő szárú derékszögű háromszög befogója és átfogója, azaz $\sqrt{2}CO_1=OB$.

2. eset: Ha $\gamma=90°$, akkor hasonlóan az előzőkhöz $\gamma=135°$, így is $BOA\angle=90°$, tehát $BOC_1\angle=45°$, így $BO=\sqrt{2}\cdot OC_1$ fennáll akkor is.

Ha O-ból a CB oldalra merőlegest bocsájtunk és a talppontját C_2-vel jelöljük, akkor a $C_1OC_2\triangle$ hasonló a $HCA\triangle$-höz, a hasonlósági arány $1:2$, így $CH=2OC_1$, vagyis $\frac{CH}{BO}=2\cdot\frac{C_1O}{BO}=2\cdot\frac{1}{\sqrt{2}}=\sqrt{2}$

---

6. feladat: Legalább hány számot kell kihúznunk az $1,2,3,...,2009$ számok közül ahhoz, hogy a megmaradó számok egyike se legyen két másik, tőle különböző megmaradó szám szorzata?

Katz Sándor (Bonyhád)

Megoldás:

I.: A $2,3,...,44$ számokat elegendő kihúzni.
$45\cdot 46=2070$, ezért a megmaradók szorzata nem lehet a megmaradók között.

II.: 43-náől kevesebb szám nem elég. Képezzük a következő számhármast:

$$(2,87,2\cdot 87),(3,86,3\cdot 86),...,(44,45,44\cdot 45),$$

ahol $45, 46, ..87$ a legkisebb 43 db egytől különböző megmaradó szám.
Ezek mind különböző számok, mert az első és második elemek növekvő, ill. csökkenő sorozatot alkoznak. A harmadik elemek is növekvő sorozatot adnak, mert $44 < 45$ és ha $x < y$, akkor

$$(x-1)(y-1) < xy$$

$$xy - y + x - 1 < xy$$

$$x < y + 1$$

valóban igaz.

Ha csak 43-nál kevesebbet húzok ki, akkor valamelyik háőrmas együtt a megmaradók közt lest olyan 2 szám, melyek szorzata is a megmaradók közt lesz.

Tehát legalább 43 számot ki kell húzni.

Megjegyzés: $1, 2, ..., 43$ számokat kihúzva a $44 \cdot 45 = 1980$ miatt $44, 45, 1980$ is a megmaradók közt lenne.